

Tussentijdse rapportage NCM

januari – april 2026

Auteur: Jan Roefs (e-mail: jan.roefs@mestverwaarding.nl, tel.: 06-51013712)
Datum: 8 mei 2026
Voor: Financiers en Raad van Toezicht NCM

I. Algemeen

Stichting Nederlands Centrum voor Mestverwaarding (NCM) is sinds 2018 het Nederlandse kenniscentrum op het thema mestverwaarding. We hebben de volgende taken:

- Verzamelen van relevante informatie
- Kennis beschikbaar stellen en verspreiden
- Bevorderen van afstemming en samenwerking
- Agenderen van relevante onderwerpen / initiatieven
- Bijdragen aan projecten (van anderen)
- Ondersteunen in de verwaarding van mest of producten uit mest.

Dit is van belang omdat mest en daarmee mestverwaarding belangrijk is voor belangrijke uitdagingen in de landbouw, omdat samenwerking niet vanzelfsprekend is, en omdat de informatie hierover enorm versnipperd verspreid ligt. Met NCM is er een neutraal aanspreekpunt dat dichtbij de praktijk staat, en dit helpt om tot betere samenwerkingsverbanden en initiatieven te komen. Hiermee draagt NCM bij aan een toekomstbestendige, circulaire en milieuvriendelijke landbouw.

Een onafhankelijke positionering van NCM is belangrijk. NCM werkt daarom zonder omzet- of winstoogmerk en zo min mogelijk in een concurrentiële omgeving als bijvoorbeeld commerciële dienstverlener. Hierdoor is NCM voor zijn financiering grotendeels afhankelijk van donaties.

De huidige financiering (begroting 2026) komt van de volgende organisaties:

- Ministerie van LNVN. In maart is een subsidiebeschikking ontvangen voor de jaren 2026 en 2027.
- De provincies Gelderland, Limburg, Noord-Brabant, Overijssel, Utrecht, Drenthe, Groningen en Friesland.
- Vrijwillige bijdragen vanuit de private sector: POV, LTO Nederland, FrieslandCampina, Rabobank, Nevedi, Darling Ingredients, SBK en COV.
- Coviva. NCM voert een studie uit 'Monitoring frequente mestafvoer en mestverwerking t.b.v. emissiereductie'.
- Naar verwachting in beperkte mate een vergoeding voor de medeorganisatie van de conferentie Manuresource en enkele andere werkzaamheden.

De subsidies van provincies en de toezeggingen vanuit het bedrijfsleven voor vrijwillige donaties lopen allemaal tot eind 2026. Om een beeld te krijgen van het draagvlak voor NCM, en bij positief antwoord aan welke taken we moeten werken, is aan Han Swinkels Consultancy gevraagd een externe evaluatie uit te voeren. Hij heeft dit eerder in 2023 ook al eens gedaan. Han heeft inmiddels met zeventien stakeholders (waaronder een aantal van de huidige financiers) gesproken en werkt nu aan de verslaglegging. Dit zal in de eerstkomende vergadering van de raad van toezicht op 22 mei worden gepresenteerd. Op basis hiervan stellen we vervolgens (bij voldoende draagvlak) een strategisch plan inclusief een financiële paragraaf op voor de komende jaren. Hieruit volgen dan de financieringsaanvragen voor de jaren na 2026.

Voor de samenstelling van de raad van toezicht van NCM verwijs ik u naar [deze link](#) op onze website.

Bij NCM werken Jan Roefs en Nicky Kamminga voltijds. ZZP'er Rembert van Noort maakt ook deel uit van team NCM en wordt voor specifieke werkzaamheden ingehuurd. In 2026 is hij voor gemiddeld twaalf uur per week begroot. Voor onze jaarlijkse inventarisatie 'Export en Verwerking dierlijke mest' en voor enkele andere werkzaamheden huren we externe adviseurs in. De begroting bedraagt in 2026: €507.500 aan inkomsten en €498.800 aan uitgaven.

Hieronder geven we een samenvatting van de belangrijkste activiteiten van het afgelopen trimester toe aan de hand van drie inhoudelijke functies van NCM:

- NCM als kenniscentrum
- NCM als aanjager van innovatie
- NCM als ondersteuner van mestverwaarding

II. Taak 1: NCM als kenniscentrum

NCM werkt er continu aan om een zo goed mogelijk zicht te hebben op de ontwikkelingen en informatie over ons thema, we verzamelen deze en stellen het beschikbaar voor alle geïnteresseerden. Hierbij is onze website een belangrijk medium. Iedere week plaatsen we er artikelen met actualiteiten, nieuwe inzichten uit studies of andere projecten, handleidingen, enz. Soms pakken we een onderwerp beet waarvan we weten dat het leeft en waar te veel onduidelijkheid over bestaat. Voorbeelden uit de recente periode zijn: '[Hoe zit het met monomestvergisting en stikstof?](#)' en '[Is er sprake van marktfalen in de mestmarkt?](#)'.

Het kenniscentrum op onze website hebben we onlangs uitgebreid met een categorie RENURE, waar de relevante informatie over dit onderwerp bij elkaar komt.

We zijn weer gestart met de inventarisatie 'Export en Verwerking dierlijke mest', waarmee we de stand van het land v.w.b. de mestbalans, mestverwerking en mestexport ieder jaar in kaart brengen. Deze zal in het najaar worden gepubliceerd.

De website wordt gemiddeld door zo'n 1200 keer per dag bezocht. Iedere vrijdag verstuurt NCM een nieuwsbrief naar inmiddels ruim 1850 geabonneerden. Beide worden zeer gewaardeerd en het gebruik neemt nog steeds toe.

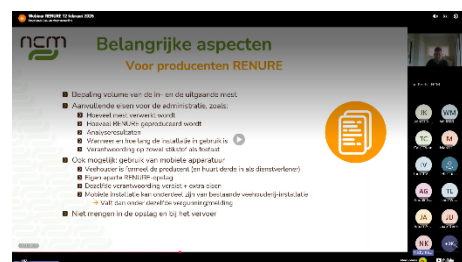
Jan en Nicky vervullen dagelijks de rol van vraagbaak waarbij mensen – met allerlei achtergronden – hun vragen of ideeën kunnen bespreken met ons. Hier gaat ook relatief veel van onze beschikbare tijd in zitten. We proberen hen dan te helpen met een antwoord, contact, reflectie of anderszins. Meestal zijn dit relatief korte vragen die we per mail of telefoon kunnen beantwoorden, maar soms vergt het ook het nodige uitpluiswerk en ook hebben we tijdens deze vier maanden 27 fysieke afspraken gehad.

Wederom zijn we de afgelopen maanden regelmatig geïnterviewd door de vakbladen de algemene media. Daarnaast hebben we acht keer een presentatie verzorgd op bijeenkomsten van anderen. Voor respectievelijk Rabobank, Boerderij en Agrifirm hebben we een podcast ingesproken en voor het programma Fascinating hebben we meegewerkt aan een informatief filmpje.

We zijn zeker blij met dit grote aantal vragen en contacten, we leren er immers zelf ook steeds van. Om onze communicatie verder te verbeteren volgen Jan en Nicky momenteel een korte training / coaching.

NCM heeft begin 2026 drie evenementen georganiseerd:

Op 12 februari hebben we – in samenwerking met LVVN, RVO, NVWA, Cumela, LTO en POV – een webinar over RENURE georganiseerd. Hier hadden zich maar liefst 636 mensen voor aangemeld. In een uur werd uitgelegd door specialisten van NCM, stichting Mestafzetcontrole en RVO over de voorwaarden voor productie en gebruik van RENURE in Nederland.

Op 4, 5 en 6 maart vond de zevende editie van de internationale conferentie Manuresource plaats in Ede. We organiseren dit samen met VCM, Universiteit Gent en Inagro uit België, en deze keer werden we geholpen door Wageningen Research. Met tweehonderd deelnemers uit twintig landen was het wederom een succesvolle editie. We hebben hier overigens zeer veel werk mee gehad, niet alleen omdat deze editie in Nederland plaatsvond, maar ook

omdat er bij het VCM, dat het secretariaat voert, in december twee medewerkers vertrokken zijn en er daarom alleen nog een administratieve kracht werkzaam is. Met name Nicky Kamminga heeft zich hiervoor enorm ingezet.

Impressie van Manuresource 2026 met de officiële opening door de Gelderse gedeputeerde Harold Zoet en plenaire bijdragen vanuit de wetenschap, overheden, bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties uit onder andere Italië, Duitsland, Frankrijk en Spanje.

Op 17 maart hielden we samen met de Topsector Logistiek een webinar over internationaal mestvervoer via de binnenvaart. Dit is in vergelijking tot wegtransport duurzamer, het belast het volle wegennet niet, het kan kosten besparen en het vergroot de beschikbare transportcapaciteit. Na een studie door Logistic Navigators, waar NCM ook aan heeft meegewerkt, hebben we het webinar georganiseerd om beide werelden – de binnenvaartsector en de mestexporteurs – te informeren, inspireren en met elkaar te verbinden. Er namen 89 personen aan deel, wat hoger is dan van tevoren verwacht werd. Ook gezien de follow-up beschouwen Topsector Logistiek, Logistic Navigators en NCM het evenement als geslaagd.

III. Taak 2: NCM als aanjager van innovatie

De definitie van innovatie is 'een succesvolle introductie in de praktijk van een nieuw of verbeterd product of proces dat waarde toevoegt'. Het gaat dus niet alleen om de uitvinding zelf maar vooral om de praktische verandering en toepassing.

NCM werkt graag mee op plekken waar hieraan wordt gewerkt, in alle fases. We zijn klankbord voor ondernemers of anderen met nieuwe ideeën, we ondersteunen projecten, en we werken graag mee waar agenda's worden gemaakt.

Afgelopen maanden hebben we gesprekken gevoerd met maar liefst veertien ondernemers uit binnen- en buitenland die we hiermee helpen om hun kansrijke innovatie stap verder te brengen. Voor een Zweeds stalsysteem met veel perspectief voor emissiereductie, dierenwelzijn, mestverwaarding en praktisch succes hebben we eind april een werkbezoek georganiseerd voor medewerkers van LVVN, provincies, RVO en het regieorgaan.

NCM is betrokken bij een flink aantal Nederlandse en internationale projecten. Hier zijn we soms partner, soms nemen we deel aan een klankbordgroep of college van deskundige, en vaak dragen we ook bij zonder een bepaalde positie in het project te hebben. Projecten waar we een benoemde rol hebben zijn de PPS'en Nitrinure, Reinventing Circular Dairy Farming en BAAT, internationale projecten als Ferticoverly, Stratus en Refarm, en meer regionale projecten als ELEMENT en Triple P+ (Fascinating).

Op vraag van Coviva voert Rembert van Noort namens NCM momenteel zelf een studie uit: 'Monitoring Emissiereductie door frequente mestafvoer en mestverwerking'. Het idee hierachter is dat wanneer mest niet meer langdurig in opslag gaat (bijvoorbeeld onder de roosters in stallen) maar frequent wordt opgehaald er een flinke emissiereductie kan zijn, voor zowel ammoniak als broeikasgassen. In de huidige rekensystematiek in bijvoorbeeld NEMA gaat men er meestal vanuit dat mest een half jaar in opslag is. Een goede monitoring en registratie van de daadwerkelijke mestafvoer, vastgelegd via rVDM's (en dus gewogen, bemonsterd en AGR-GPS gevolgd), biedt kansen om op geborgde wijze emissies te reduceren, in ieder geval voor de rapportages.

Vorig jaar hebben we een kennis- en innovatieagenda opgesteld namens de taakgroep mest van het regieorgaan. Op verschillende manieren proberen we de adviezen een stap verder te brengen via nieuwe projecten. Zo hebben we er op Manuresource twee rondetafelgesprekken aan gewijd. Het heeft echter nog niet gezorgd voor daadwerkelijke nieuwe projecten. Wel zijn bepaalde onderwerpen nadrukkelijker in beeld gekomen en worden deze beter meegenomen dan voorheen.

IV. Taak 3: NCM als ondersteuner van mestverwaarding

RENURE

In januari is het besluit om RENURE te erkennen definitief geworden, en dat is in potentie een grote doorbraak voor de Nederlandse mestmarkt. En het is een win win met maatschappelijke doelen, omdat er tegelijkertijd stappen voorwaarts worden gezet in een betere stikstofbenutting met lagere ammoniakemissie en minder nitraatuitspoeling. Goed nieuws dus, en als NCM zien we de taak om hier zo goed mogelijk bij te faciliteren. Naast het eerdergenoemde webinar en de uitbreiding van onze website met een categorie RENURE dragen we op allerlei andere plekken bij aan de introductie.

Zo hebben we veel tijd besteed aan een document '[Vragen & antwoorden over RENURE](#)'.

Hier bundelen we het enorm aantal inhoudelijke vragen die we ontvangen hebben en beantwoorden we ze, in nauw overleg met betrokken andere organisaties.

Jan en Nicky nemen standaard deel aan besprekingen met het ministerie, RVO, NVWA en de sector, en Jan is inmiddels benoemd tot lid van het College van Deskundigen van Renugarant.

Een ander voorbeeld is onze rol als partner in het onderzoeksproject Reinventing Circular Dairy Farming.

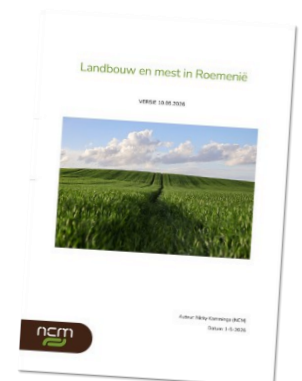
Export

Een andere oplossingsrichting voor een betere balans op de Nederlandse en internationale mestmarkt is het verhogen van de mestexport naar gebieden met schaarste. Vorig jaar hebben we onder andere deelgenomen en bijgedragen aan handelsmissies naar Duitsland, Polen, Frankrijk en Roemenië.

De missie in Frankrijk heeft een vervolg gekregen met een tegenbezoek door een grote Franse akkerbouwcoöperatie aan Nederland. Het vervolg is aan de bedrijven.

Voor Roemenië hebben we de laatste hand gelegd aan een exporthandleiding, die voor (een beperkt aantal) bedrijven nuttig is om wegwijs te worden in regelgeving en marktkansen.

Voor Duitsland is er niet direct een vervolg op de eerdere missie. Wel gaan we we samen met o.a. de landbouwraad in Duitsland, Aeres en provincies een kennisuitwisselingsbijeenkomst organiseren tussen Noordrijn-Westfalen en Nederland, waar mestexport een van de onderwerpen zal zijn.

In Polen is er een vervolg met [een tweede missie](#) eind mei die bedoeld is om de tijdens de eerste missie ontstane marktkansen verder te concretiseren. NCM heeft intensief meegewerkt in de voorbereiding en Rembert van Noort zal ook deelnemen aan deze missie en er ook een presentatie verzorgen.